

SGK Genelgesi 2021/19 – Rücü Alacaklarının Takip ve Tahsili

T.C. SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI Emeklilik Hizmetleri Genel Müdürlüğü Sayı : E-96597630-010.06.01-25442898 Tarih: 31.05.2021 Konu : Rücü Alacakl...

SGK Genelgesi 2021/19 – Rücü Alacaklarının Takip ve Tahsili

Tarih: 18 Haziran 2021
T.C.

SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI

Emeklilik Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Sayı : E-96597630-010.06.01-25442898

Tarih: 31.05.2021

Konu : Rücü Alacaklarının Takip ve Tahsili

GENELGE

2021/19

Kısa ve uzun vadeli sigorta kollarında ortaya çıkan rücü alacaklarının takip ve tahsili bakımından uygulamada yaşanan aksaklıkların giderilmesi ve Kurumsal işlem süreçlerinde yeknesaklığın sağlanması amacıyla ilgili Genelgelerde aşağıda

belirtilen değişiklikler yapılmış ve söz konusu değişiklikler uyarınca hukuk servisleri tarafından yapılacak işlemler açıklanmıştır.

A. “Merkezi Tahsilat Sistemi” konulu 30 Aralık 2011 tarih ve 2011/71 sayılı Genelgenin; “Ç-KAMU ZARARLARINA İLİŞKİN ALACAKLAR İLE YERSİZ ÖDEMELERE İLİŞKİN ALACAKLARIN TAHSİLATI” başlıklı bölümünün başlığı ile 1, 2, 3 ve 4 numaralı paragrafları aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve bu paragrafların devamına diğer paragraflar teselsül ettirilmiőtir.

“Ç- KAMU ZARARLARINA İLİŞKİN ALACAKLAR, YERSİZ ÖDEMELER İLE RÜCU ALACAKLARININ TAKİP VE TAHSİLATI

1) Emekli aylıklarına ilişkin fazla veya yersiz ödemeler, kamuya verilen zararlar nedeniyle doğan Kurum alacakları ile rücu alacaklarının takibi mali hizmetler sosyal güvenlik merkezi eliyle yürütülecektir.

2) Kontrol, denetim, inceleme veya yargılama sonucunda tespit edilen emekli aylıklarına ilişkin fazla veya yersiz ödemeler, kamuya verilen zararlar nedeniyle doğan Kurum alacakları ile rücu alacakları için, harcama birimlerince MOSİP sistemine borç giriőleri yapılacaktır. Ancak ilgili programlarına borç bilgisi girilmek suretiyle MOSİP sisteminde otomatik olarak oluşturulan borçlar için ayrıca MOSİP sistemine borç bilgisi girilmeyecektir.

3) Harcama birimlerince MOSİP sistemine manuel olarak girilen borçlar için, borç giriőine esas tüm belgeler MOSİP programında yer alan belge ekle kısmına eklenecektir.

4) Borç bildirim belgesinde, borcun sebebi kısmına, borcu tebliğ alan kişi tarafından borç hakkında yeterli bilgi almasını sağlayacak şekilde açıklama yazılacaktır.

5) Kurum alacağının takibine yönelik belgeler ilgili harcama birimince muhasebe kayıtlarının oluşması ve borcun tebliğinin

yapılması amacıyla mali hizmetler sosyal güvenlik merkezine gönderilecektir.

6) Mali hizmetler sosyal güvenlik merkezince alacak takip dosyası MOSİP sistemi üzerinden oluşturularak tebliğ işlemi yapılacaktır.

7) Tebliğ işlemleri [7201 sayılı Kanun](#) hükümlerine göre yapılacağından mali hizmetler sosyal güvenlik merkezince tebliğ tarihleri muhakkak MOSİP sistemine girilecektir.

8) Kurum alacağı, tebliğ tarihinden itibaren 1 aylık süre sonunda tahsilat yapılmaması durumunda genel hükümlere göre tahsilinin sağlanması amacıyla MOSİP sisteminden elektronik ortamda HUYAP sistemine gönderilecektir.

9) Tebliğ edilen borçlara ilişkin itirazlar, harcama birimince değerlendirilerek sonucu mali hizmetler sosyal güvenlik merkezine yazılı olarak bildirilecektir.

10) Taksitlendirme taleplerine ilişkin işlemler mali hizmetler sosyal güvenlik merkezlerince yürütülecektir.

11) Taksitlendirme işlemlerinde aynı yıl içerisinde taksit ihlali yapılması durumunda Kurum alacağı muacceliyet kespedecek ve mali hizmetler sosyal güvenlik merkezince beklenilmeksizin hukuk birimine intikal ettirilecektir.

12) Mali hizmetler sosyal güvenlik merkezleri, taksitlendirilen Kurum alacaklarında taksit ihlali yapıp yapılmadığını sürekli olarak kontrol edecektir.”

B. “Rücu davalarına konu olan alacakların dava açılmadan tahsili” konulu 18.4.2012 tarih ve 2012/15 sayılı Genelge yürürlükten kaldırılmıştır.

C. [“HUYAP” konulu 24.6.2015 tarih ve 2015/18 sayılı Genelgenin](#); “2.2. Rücu Tazminat Dosyalarına İlişkin İşlemler” başlığı altındaki açıklamalar aşağıda belirtilen şekilde değiştirilmiştir:

“Sigortalılara veya hak sahiplerine bağlanan gelir ve aylıklar ile yapılan her türlü masrafların rücu tazminine ilişkin Kurumun denetim ve kontrol ile yetkili görevlilerince ya da Bakanlık iş müfettişlerince soruşturulan olaylar hakkında tanzim olunan raporlarda veya kesinleşmiş mahkeme kararlarında belirlenen kusur oranları dikkate alınarak, ilgili birimlerce MOSİP’e kişi borcu girişi yapılmak suretiyle idari takibe başlanarak işveren/üçüncü kişilerden borç bildirim belgesi ile istenilmesi, bir ay içinde idari aşamada tahsilatın yapılamaması durumunda Kurum alacağının yasal yollardan tahsili için hukuk servisine gönderilmesi, hukuk servisinde mali hizmetler sosyal güvenlik merkezi tarafından gönderilen alacak miktarı dikkate alınarak müşterek ve müteselsil sorumluluk esasları doğrultusunda açılacak dava sonucunda elde edilecek mahkeme kararının ilamlı icra takibine konu edilmesi sırasında ilamlı takip prosedürü çerçevesinde yeniden MOSİP alacak tahakkuku yapılarak HUYAP Dava Mütalaa ve İcra Programında gerekli takip işlemlerinin ifası,”

D. “Kısa Vadeli Sigorta Kolları Uygulamaları” konulu 29.9.2016 tarih ve 2016/21 sayılı Genelgenin;

1) “7.2.İş Kazası, Meslek Hastalığı ve Hastalık Vakalarında Rücu İşlemleri” başlığı altına aşağıdaki paragraf eklenmiştir:

“İş kazası, meslek hastalığı ve hastalık vakaları nedeniyle Kurumun denetim ve kontrol ile yetkili görevlilerince ya da Bakanlık iş müfettişlerince soruşturulan olaylar hakkında tanzim olunan raporlarda veya kesinleşmiş mahkeme kararlarında belirlenen kusur oranlarına göre kısa vadeli sigorta servisi tarafından borç tahakkuku yapılarak borca ilişkin gerekli bilgi ve belgeler eklenmek suretiyle mali hizmetler sosyal güvenlik merkezine intikal ettirilecektir.”

2) “7.2.2.Üçüncü Kişilerin Sorumluluğu” başlığı altındaki “Örnek-5”te yer alan “Bu durumda ünite, öncelikle mahkeme kararına dayanarak üçüncü kişiye, Kurum tarafından sigortalıya Kanunun 18 inci maddesi gereğince ödenen geçici iş göremezlik

ödenęi için rücu işlemi yapılacak, üçüncü kişinin ödememesi halinde MOSİP sistemi üzerinden “kişi borç kaydı” oluşturularak, dosya takip servisine intikal ettirilecektir.” cümlesi, “Bu durumda kısa vadeli sigorta servisi tarafından borç tahakkuku yapılarak borca ilişkin gerekli bilgi ve belgeler eklenmek suretiyle mali hizmetler sosyal güvenlik merkezine intikal ettirilecektir.” şeklinde değiştirilmiştir.

3) “7.3.1.Hastalık Sigortası Kapsamında Ödenen Geçici İş Göremezlik Ödenekleri” başlığının dördüncü paragrafının ikinci cümlesinde yer alan “MOSİP sistemi üzerinden borç kaydı oluşturulacak ve üst yazı ekinde muhasebe takip birimine gönderilecektir.” ifadesi, “kısa vadeli sigorta servisi tarafından borç tahakkuku yapılarak borca ilişkin gerekli bilgi ve belgeler eklenerek mali hizmetler sosyal güvenlik merkezine intikal ettirilecektir.” şeklinde değiştirilmiştir.

4) “7.6. Hukuk Servislerine İntikal Eden Alacaklarda Rücu İşlemleri” başlığının birinci paragrafında yer alan “tespit edilen kusur oranlarına göre rücu işlemi yapılacaktır.” ifadesi, “tespit edilen kusur oranlarına göre borç tahakkuku yapılarak borca ilişkin gerekli bilgi ve belgeler eklenmek suretiyle mali hizmetler sosyal güvenlik merkezine intikal ettirilecektir.” şeklinde değiştirilmiş ve ikinci paragrafı yürürlükten kaldırılmıştır.

E. [“Emeklilik İşlemleri” konulu 6.11.2018 tarih ve 2018/38 sayılı Genelgenin](#) Dördüncü Kısım Onuncu Bölümünde yer alan;

1) “1. Kurumun Rücu Hakkı” başlığının dördüncü paragrafın birinci cümlesindeki “rücuan tazminat davası açılacaktır” ve üçüncü cümlesindeki “rücu davası açılacaktır” ifadeleri “rücu edilecektir” şeklinde değiştirilmiş, aynı başlıkta yer alan “Örnek 2”nin altına aşağıdaki paragraflar eklenmiştir:

“Kanunun, işveren ve üçüncü kişilerin sorumluluğunu düzenleyen hükümlerine göre Kurumun denetim ve kontrol ile yetkili görevlilerince ya da Bakanlık iş müfettişlerince soruşturulan

olaylar hakkında tanzim olunan raporlardan veya kesinleşmiş mahkeme kararlarından, ilgililerin kastının, ihmalinin, kusurunun ve kusur oranlarının belirlenmesi durumunda, tespit edilen kusur oranlarına göre rücu işlemi başlatılacaktır.

– İşverenin sorumlu olacağı miktar belirlenirken; Kanun gereğince yapılan veya ileride yapılması gereken ödemeler ile ilk peşin sermaye değerinin kusur oranına tekabül eden kısmı,

– Üçüncü kişinin sorumlu olacağı miktar belirlenirken; Kanun gereğince yapılan veya ileride yapılması gereken ödemeler ile ilk peşin sermaye değerinin yarısının kusur oranına tekabül eden kısmı,

dikkate alınacaktır.

Buna göre, işverene/üçüncü kişilere rücu işlemi yapılırken, kusur oranlarına göre emeklilik servisi tarafından borç tahakkuku yapılarak borca ilişkin gerekli bilgi ve belgeler eklenmek suretiyle mali hizmetler sosyal güvenlik merkezine intikal ettirilecektir.

Ancak, mali hizmetler sosyal güvenlik merkezince tahsil edilemeyen tutarlar hukuk birimine intikal ettirildikten sonra peşin sermaye değerinin durum değişikliği nedeniyle değişmesi halinde aşağıda belirtilen şekilde hesaplanan tutarlar doğrudan hukuk birimine intikal ettirilecektir.”

2) “3. Rücu Davalarına Esas Peşin Sermaye Değerlerinin Hesaplanması” başlığı “3. Rücu İşlemine Esas Peşin Sermaye Değerlerinin Hesaplanması”, aynı başlığın ikinci paragrafındaki “rücu davalarına” ifadesi “rücu işlemine” şeklinde değiştirilmiştir.

3) “3.1.” numaralı maddesinin ikinci paragrafı ve örnekler aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Sürekli iş göremezlik derecesinin (SİD) artması veya azalması sonucunda gelir miktarı

değişeceğinden;

– Sürekli iş göremezlik derecesinin azalması durumunda yeni oran üzerinden ilk gelir başlangıç tarihi itibarıyla yeniden bir peşin sermaye değeri hesabı yapılacaktır ve bu tutara gelir başlangıç tarihinden sürekli iş göremezlik derecesinin düştüğü tarihe kadar ödenen gelirin, yüksek iş göremezlik oranı ile düşen iş göremezlik oranı arasındaki fark iş göremezlik oranına karşılık gelen miktar ilave edilerek,

– Sürekli iş göremezlik derecesinin artması durumunda ise yeni oran üzerinden ilk gelir başlangıç tarihi itibarıyla yeniden bir peşin sermaye değeri hesabı yapılacaktır ve bu tutardan gelir başlangıç tarihinden sürekli iş göremezlik derecesinin arttığı tarihe kadar ödenen gelirin, yüksek iş göremezlik oranı ile düşen iş göremezlik oranı arasındaki fark iş göremezlik oranına karşılık gelen miktar düşülerek,

hukuk birimlerine bildirilecektir.

Örnek 1: Sigortalı 1/7/2019 tarihinden itibaren %35 sürekli iş göremezlik derecesi üzerinden gelir almakta iken kontrol muayenesi sonucunda 1/9/2020 tarihinden itibaren sürekli iş göremezlik derecesi %20'ye düşmüştür. Bu halde 1/7/2019 tarihi itibarıyla %20 sürekli iş göremezlik derecesi üzerinden (Ş.Abacı) yeniden bir peşin sermaye değeri hesabı yapılacaktır ve bu tutara 1/7/2019-1/9/2020 tarihleri arası ödenen gelirin, %15 (35-20) oranına karşılık gelen miktar ilave edilerek hukuk birimlerine bildirilecektir.

Örnek 2: Sigortalı 1/8/2017 tarihinden itibaren %15 sürekli iş göremezlik derecesi üzerinden gelir almakta iken kontrol muayenesi sonucunda 1/10/2018 tarihinden itibaren sürekli iş göremezlik derecesi % 25'e çıkmıştır. Bu halde 1/8/2017 tarihi itibarıyla %25 sürekli iş göremezlik derecesi üzerinden yeniden bir peşin sermaye değeri hesabı yapılacaktır ve bu tutardan 1/8/2017-1/10/2018 tarihleri arası ödenen gelirin, %10 (25-15) oranına karşılık gelen miktar düşülerek hukuk

birimlerine bildirilecektir.”

4) “3.4.” numaralı maddesi ve örneği aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Sigortalı veya hak sahiplerinin malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları ile iş kazalarıyla meslek hastalıkları sigortasından aylık ve gelir almaya hak kazanmaları halinde gerek 506 sayılı Kanunun mülga 92, gerekse Kanunun 54 üncü maddelerinde yer alan aylık ve gelirlerin birleşmesi kuralları uygulandığında;

-Gelir ve aylık aynı anda bağlanmış ve gelir yarım ödenmekte ise yarım üzerinden ödenen gelire göre peşin sermaye değeri hesaplanacaktır.

-Gelir daha sonraki bir tarihte yarıya inmiş ise; peşin sermaye değeri, gelir başlangıç tarihi itibarıyla %50 üzerinden başlangıçtaki gelir onay tarihi esas alınarak hesaplanacak, bu peşin sermaye değerine, gelir başlangıç tarihinden gelirin yarıya düştüğü tarihe kadar ödenen gelirin %50 fark oranına karşılık miktarı ilave edilecek, ancak bu şekilde hesaplanacak miktar ilk hesaplanan peşin sermaye değeri miktarını aşamayacaktır.

Örnek: Sigortalı 1/5/2018 tarihinden itibaren sürekli iş göremezlik geliri almakta iken bu defa 1/9/2020 tarihinde yaşlılık sigortasından aylığa hak kazanmış ve yaşlılık aylığı daha yüksek olduğundan bu aylık tamdan ödenmiş, sürekli iş göremezlik geliri ise 1/9/2020 tarihi itibarıyla yarımdan ödenmeye başlanmıştır. Bu durumda 1/5/2018 tarihi itibarıyla peşin sermaye değeri yarım üzerinden ödenen gelir esas alınarak hesaplanacak, bu peşin sermaye değerine, 1/5/2018 tarihinden 1/9/2020 tarihe kadar ödenen gelirin %50 fark oranına karşılık miktarı ilave edilecektir.”

5) “3.5.” numaralı maddesinin birinci cümlesindeki “açılacak rücu davaları” ifadesi “yapılacak rücu işlemleri” şeklinde değiştirilmiştir.

6) “3.6.” numaralı maddesinin birinci paragrafının birinci cümlesindeki “rücu davası açılmayan” ifadesi “rücu işlemi yapılamayan”, ikinci paragrafındaki “rücu davası açılmak üzere durum hukuk servislerine intikal ettirilecektir” ifadesi “rücu işlemi yapılmak üzere durum işverenlerin kusurları oranında mali hizmetler sosyal güvenlik merkezine intikal ettirilecektir” ve örnekte yer alan “rücu davası açılmamıştır” ifadesi “rücu işlemi yapılamamıştır” şeklinde değiştirilmiştir.

7) “3.7.” numaralı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Sürekli iş göremezlik geliri almakta iken vefat eden ve ölüm nedeni geçirdiği iş kazası veya meslek hastalığına bağlı olmayan sigortalıların hak sahiplerine bağlanan gelirler için rücu işlemi yapılmayacaktır. Diğer bir ifadeyle, ölüm nedeni iş kazası veya meslek hastalığına bağlı değil ise rücu işlemi yapılmayacak, bağlı ise rücu işlemi yapılacaktır.”

8) “3.10.” numaralı maddesinin birinci paragrafının birinci cümlesindeki “rücu davası açılmak” ifadesi “rücu işlemi yapılmak”, ikinci cümlesindeki “rücu davası açılmak” ifadesi “rücu işlemi yapılmak” şeklinde değiştirilmiştir.

9) “3.11.” numaralı maddesinin birinci paragrafının birinci cümlesindeki “hukuk servislerine” ifadesi “mali hizmetler sosyal güvenlik merkezine”, “Örnek 1”de yer alan “dosyada denetim raporu varsa bununla birlikte hukuk servislerine rücu dava açılabilmesi için bildirilecektir.” ifadesi “mali hizmetler sosyal güvenlik merkezine bildirilecektir.”, “Örnek 2”nin üçüncü cümlesinde yer alan “dosyada denetim raporu varsa bununla birlikte hukuk servislerine rücu davası açılabilmesi için bildirilecektir.” ifadesi “mali hizmetler sosyal güvenlik merkezine bildirilecektir.” şeklinde değiştirilmiştir.

10) “4. Uzun Vadeli Sigorta Kolları Bakımından Üçüncü Kişilerin Sorumluluğuna İlişkin Uygulama” başlığının altıncı paragrafının ikinci cümlesinde yer alan “olay hukuk servisine

intikal ettirilecektir.” ifadesi “sigortalıya veya ölümü halinde hak sahiplerine bağlanacak aylığın ilk peşin sermaye değerinin yarısının emeklilik servisinde borç tahakkuku yapılarak borca ilişkin gerekli bilgi ve belgeler eklenmek suretiyle mali hizmetler sosyal güvenlik merkezine intikal ettirilecektir.”, on birinci paragrafında yer alan “rücu davası açılabilir” ifadesi “rücu işlemi yapılabilir” şeklinde değiştirilmiştir.

F. 4/1-(c) Kapsamındaki Sigortalıların Tescil ve Hizmet, Emeklilik ve Ödeme İşlemleri konulu 29.6.2020 tarih ve 2020/22 sayılı Genelgenin;

İkinci Kısım Dokuzuncu Bölümün “Kurumun Rücu Hakkı” başlıklı 2 Nolu alt bölümünün dördüncü ve beşinci paragraflarında yer alan “açılacak rücu davalarında” ifadesi, “yapılacak rücu işlemlerinde”, yine beşinci paragrafında yer alan “rücu davaları açılacaktır.” ifadesi “rücu işlemi yapılacaktır.”, on birinci paragrafında yer alan “Hukuk Servislerine intikal ettirilecektir.” ifadesi “mali hizmetler sosyal güvenlik merkezlerine bildirilecektir”, on dördüncü paragrafında yer alan “Rücu davası açılması” ifadesi “Rücu işlemi yapılması” şeklinde değiştirilmiştir.

G. Genelgelerde Yapılan Değişiklikler Uyarınca Hukuk Servisleri Tarafından Yapılacak İşlemler

1) Sigortalılara veya hak sahiplerine bağlanan gelir ve aylıklar ile yapılan her türlü masrafların rücu tazminine ilişkin Kurumun denetim ve kontrol ile yetkili görevlilerince ya da Bakanlık iş müfettişlerince oluşturulan olaylar hakkında tanzim olunan raporlarda veya kesinleşmiş mahkeme kararlarında belirlenen kusur oranları dikkate alınarak ilgili birimlerce MOSİP’e kişi borcu girişi yapılmak suretiyle idari takibe başlanması ve işveren/üçüncü kişilerden borç bildirim belgesi ile istenilmesi, ancak tahsilatın yapılamaması halinde belirlenen kusur oranları kapsamında Kurum alacağının yasal yollardan tahsili için hukuk servisine intikal ettirildiğinde;

Açılan rücu davalarında karara esas alınan kusur bilirkişi raporlarında tespit edilen kusur oranlarının Kurumun denetim ve kontrol ile yetkili görevlilerince ya da Bakanlık iş müfettişlerince soruşturulan olaylar hakkında tanzim olunan raporlarda veya kesinleşmiş mahkeme kararlarında belirlenen kusur oranları ile,

a) Aynı olması durumunda, karara karşı istinaf/temyiz yoluna başvurulmaması,

b) Fazla olması durumunda, kusur bilirkişi raporundaki kusur oranları üzerinden davada bedel artırımı/ıslah talebinde bulunulması,

c) Az olması durumunda, istinaf/temyiz yoluna başvurulması gerekmektedir. (ıcabA nabaŞ)

2) Hukuk servisine intikal ettirilmiş, henüz icra/dava konusu edilmemiş hazırlık aşamasındaki dosyalarda Kurumun denetim ve kontrol ile yetkili görevlilerince ya da Bakanlık iş müfettişlerince soruşturulan olaylar hakkında tanzim olunan raporlarda veya kesinleşmiş mahkeme kararlarında belirlenen kusur oranları dikkate alınarak, müşterek ve müteselsil sorumluluk esasları doğrultusunda dava/icra yoluna başvurulması,

3) Hukuk servisine intikal eden ve icra/dava yoluna başvurulmuş henüz ödeme yapılmamış veya kısmi ödeme yapılmış/karara çıkmamış dosyalarda bu Genelge hükümleri gereğince işlem yapılması,

4) Hukuk servisine intikal eden ve icra/dava yoluna başvurulmuş istinaf/temyiz aşamasında olan dosyalarda mevcut uygulamaya devam edilmesi gerekmektedir.

Bilgi edinilmesini ve gereğini rica ederim.

İsmail YILMAZ

Kurum Başkan V.